

Rapport fra arbejdsgruppen om skambid

Den 5. august 2013

Kolofon

Denne rapport er udarbejdet af Fødevarestyrelsen i 2013 på grundlag af drøftelser i arbejdsgruppen

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
Tlf.: 7227 6900
fvst.dk/kontakt

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	5
1.1	Arbejdsgruppens nedsættelse og kommissorium	5
1.2	Arbejdsgruppens sammensætning.....	6
1.3	Arbejdsgruppens arbejde.....	7
2	Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger	8
2.1	Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger om definition af skambid i lyset af fysiske skader på mennesker og hunde	8
2.2	Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger om definition af skambid i lyset af hundens adfærd.....	8
2.3	Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger i relation til, om der bør skelnes mellem skader på mennesker og på andre hunde, når det skal afgøres, om en hund, der har skambidt, skal aflives.	9
2.4	Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger i relation til, om der bør indgå sagkyndig bistand før aflivning af en hund, der har skambidt et menneske eller en anden hund.	9
3	Definition af skambid	11
3.1	Arbejdsgruppens generelle overvejelser om definition af skambid	11
3.2	Definition af skambid i lyset af fysiske skader hos andre hunde	11
3.3	Definition af skambid i lyset af fysiske skader hos mennesker	13
4	Definition af overfald og uacceptabel og farlig adfærd	15
4.1	Generelle overvejelser.....	15
4.2	Definition af overfald.....	15
4.3	Definition af anden uacceptabel og farlig adfærd	16
5	Overvejelser af, om der bør skelnes imellem situationer, hvor en hund skambider mennesker eller en anden hund	18
5.1	Generelle overvejelser om vurdering af situationer, hvor en hund skambider et menneske eller en anden hund	18

6	Vurdering af, om der bør indgå sagkyndig bistand før aflivning af en hund, der har skambidt et menneske eller en anden hund.....	20
6.1	Muligheden for at inddrage sagkyndig bistand, når en hund har skambidt et menneske eller en anden hund.	20
6.2	Forventet omfang af sager, hvor en hundesagkyndig inddrages.....	24
6.3	Arbejdsgruppens vurdering af elementer, der bør indgå i politiets behandling af sager og i sager, hvor der inddrages en hundesagkyndig.	24

1 Indledning

1.1 Arbejdsgruppens nedsættelse og kommissorium

Efter anmodning fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri blev arbejdsgruppen nedsat med følgende kommissorium:

Baggrund

Ved lov nr. 717 af 25. juni 2010 indførtes et forbud mod besiddelse og avl af 13 navngivne hunderacer. Samtidig blev der for politiet indført en pligt til at aflive hunde, der ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund. Af forarbejderne til loven fremgår, at forbudsordningen skal evalueres i 2013, efter at ordningen har været i kraft i 3 år.

Fødevareministeren har besluttet at også situationer med hunde, der skambider mennesker eller andre hunde, skal inddrages i evalueringen. Baggrunden er, at debatten omkring skambid giver det klare indtryk, at der kan være forskellige udfordringer omkring vurderingen af skambid, ligesom der, for politiet, ikke findes meget vejledning vedrørende skambid. Der er derfor behov for at se nærmere på området. Arbejdsgruppen om skambid nedsættes med henblik på tilvejebringelse af anbefalinger om, hvordan episoder med hunde, der bider, håndteres bedst muligt.

Opgaver

Arbejdsgruppen om skambid skal nærmere undersøge og vurdere følgende punkter:

- *Der skal fastsættes en nærmere definition af, hvad skambid rent fysisk er, herunder skal det vurderes, om det vil være muligt at definere skambid i lyset af hundenes adfærd – dvs. om det er muligt at skelne imellem, hvornår en hund blot ”markerer”, og hvornår der er tale om et overfald.*
- *Det skal overvejes at sondre mellem, om en hund har bidt en anden hund, eller om en hund har bidt et menneske i relation til, om der skal ske aflivning, eller om der evt. findes andre og mere relevante sanktioner.*
- *Det skal vurderes, om der bør indgå en vurdering fra en sagkyndig i skambidssager i forhold til om der er tale om et skambid samt om der er tale om et ”overfald” som fastsat i hundelovens § 6, stk. 5.*

Arbejdsgruppen skal i den forbindelse tage udgangspunkt i det materiale, der er udarbejdet af Den Danske Dyrlægeforening vedrørende definitionen på skambid. Materialet er indsat som bilag 1 til

kommissoriet. Arbejdsgruppen indhenter i øvrigt viden fra relevante forskningsinstitutioner og øvrige interessenter i det omfang, det findes relevant.

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppens opgaver omfatter skambid i relation til mennesker såvel som hunde. For at sikre at arbejdsgruppen kan varetage de fastsatte opgaver på en faglig forsvarlig måde, skal arbejdsgruppen sammensættes bredt men samtidig have en størrelse, der gør det muligt at arbejde målrettet med opgaverne.

Arbejdsgruppen består af følgende medlemmer:

- *Fødevestyrelsen v. Birte Broberg som formand*
- *KU SUND*
- *Den Danske Dyrlægeforening*
- *Danmarks civile Hundeførerforening*
- *Dansk Kennel Klub*
- *Det Veterinære Sundhedsråd*
- *Retslægerådet*
- *Lægeforeningen*

Rigspolitiet vil i relevant omfang blive inddraget i gruppens arbejde og diskussioner, da politiet vil skulle anvende arbejdsgruppens resultater i praksis.

Fødevestyrelsen varetager sekretariatsfunktionen.

Tidsplan

Af hensyn til fremsættelse af lovforslag om ændring af hundeloven i november II, afrapporterer Arbejdsgruppen til Fødevareministeriet senest den 5. august 2013.

1.2 Arbejdsgruppens sammensætning

Veterinærinspektør Birte Broberg, Fødevestyrelsen (formand)

Professor Björn Forkman, KU Sund

Dyrlæge, hundeadfærdssagkyndig, Pernille Hansen, Den Danske Dyrlægeforening

(Suppleant: Dyrlæge Karina Ryborg)

Forretningsfører Hans Tonsborg, Danmarks Civile Hundeførerforening

(Suppleant Landsformand Torben Ibsen)

Kommunikationskonsulent Vibeke Knudsen, Dansk Kennelklub

(Suppleant: Adfærdskonsulent Lise Lotte Christensen)

Professor, dr.med.vet. Eiliv Svalastoga, formand for Det Veterinære Sundhedsråd

(Suppleant: Fagdyrlæge Carl Kortbæk Svendsen, medlem af Det Veterinære Sundhedsråd)

Professor, dr. med. Torben V. Schroeder, Retslægerådet

Ledende overlæge Morten Bischoff-Mikkelsen, Lægeforeningen (DADL)

Dyrlæge Susanne Krarup Larsen, Fødevarestyrelsen (sekretær).

Repræsentanten for DADL har ikke haft mulighed for at deltage fysisk i møderne, men har løbende været inddraget pr. telefon og e-mail i arbejdsgruppens arbejde, herunder det endelige udkast til rapport.

Dyrlæge, Ph.D.-studerende, Iben Meyer, KU Sund, har deltaget i møderne som observatør.

1.3 Arbejdsgruppens arbejde

Arbejdsgruppen har afholdt to møder i perioden 8. maj 2013 – 4. juni 2013. Der er ikke udsendt særskilte referater af møderne, men arbejdsgruppens overvejelser og konklusioner er løbende blevet indarbejdet i arbejdsgruppens rapport

2 Sammenfatning af arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger

2.1 Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger om definition af skambid i lyset af fysiske skader på mennesker og hunde

Arbejdsgruppen har overvejet en patologisk definition af begrebet skambid og har fundet, at der kan anvendes den samme definition af skambid på både hunde og mennesker. Arbejdsgruppen foreslår, at følgende kriterier bruges til en patologisk definition af skambid:

- Flere dybe, punktførmige sår, der når dybt i underhuden eller ned i muskulatur; det skal tydeligt fremgå, at der er tale om flere bid, og at det er foregået med nogen voldsomhed, eller
- Udrivning (dyb flænge) i underhud / muskulatur (altså ikke kun i huden/skinnet), eller
- Bidlæsioner, der medfører tab af væv (bortset fra ubetydelige skader på hundeører), eller
- Bidlæsioner, der medfører døden, herunder situationer, hvor en hund rusker en anden hund til døde, uden at biddet i sig selv har givet anledning til skader af en karakter, som beskrevet i de foregående tre punkter.

Hver af sådanne skader er i sig selv tilstrækkeligt til at kunne betegnes som skambid, men der kan være tale om, at flere af skaderne konstateres samtidig.

Arbejdsgruppen finder, at forekomsten af en eller flere af de nævnte patologiske tilstande er en forudsætning for, at der i en given situation kan være tale om skambid. Det er ligeledes arbejdsgruppens opfattelse, at den læge, der behandler et menneske, der er bidt, eller den dyrlæge, der behandler en hund der er blevet bidt, efter anmodning fra politiet må vurdere om bidskader i en konkret situation er forenelige med ovenstående definition af skambid.

2.2 Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger om definition af skambid i lyset af hundens adfærd

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om "skambid ved overfald" udelukkende kan defineres ud fra en patologisk vurdering af den opståede skade, eller om det ud fra den konkrete situation bør vurderes, om den hund, der har bidt, har udvist normal adfærd, f.eks. fordi den har følt, at den selv eller dens ejer har været truet, også selvom skaden fysisk må defineres som skambid.

Arbejdsgruppen anbefaler, at det bør indgå i vurderingen af en konkret situation, om hunden enten har udvist normal adfærd, selvom det har ført til skambidning i fysisk forstand, jf. definitionen beskrevet i afsnit 2.1 – eller om hunden har udvist en adfærd, der må betegnes overfald eller en følge af anden uacceptabel og farlig adfærd. I de to sidstnævnte situationer er det arbejdsgruppens opfattelse, at episoden må føre til aflivning af hunden.

2.3 Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger i relation til, om der bør skelnes mellem skader på mennesker og på andre hunde, når det skal afgøres, om en hund, der har skambidt, skal aflives.

Arbejdsgruppen har overvejet, om skambid på mennesker og hunde skal vurderes forskelligt, når det skal afgøres om en hund, der har skambidt, skal aflives. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at den patologiske definition af skambid, som beskrevet ovenfor, finder tilsvarende anvendelse på både bidskader hos mennesker og hos hunde.

Endvidere er det arbejdsgruppens opfattelse, at den adfærd hos hunde, som betinger, at de skambider enten mennesker eller andre hunde, basalt set ikke er forskellig.

Samlet set finder arbejdsgruppen derfor ikke, at det bør være afgørende, om det er et menneske eller en anden hund, der er blevet bidt, når det skal vurderes om en hund, der har skambidt eller udvist anden uacceptabel og farlig adfærd, bør aflives.

2.4 Arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger i relation til, om der bør indgå sagkyndig bistand før aflivning af en hund, der har skambidt et menneske eller en anden hund.

Arbejdsgruppen har overvejet, om det bør være muligt for såvel politiet som besidderen af en hund, at kræve, at en hund, der har skambidt, underkastes en undersøgelse fra en hundesagkyndig før der træffes beslutning om aflivning. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at vurderingen af, om en hund i en given situation har udvist normal adfærd, eller om den har udvist en form for aggression, der bør lægges til grund for en aflivning, kan være overordentlig vanskelig for ikke hundesagkyndige at foretage udelukkende ud fra en beskrivelse af hændelsesforløbet fra involverede parter og eventuelle tilskuere.

På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at såvel politiet som hundens besidder får mulighed for at kræve, at omstændighederne hvorunder en hund har skambidt og om nødvendigt hunden selv

underkastes en undersøgelse fra en hundesagkyndig, for at fastslå, om dens adfærd er normal. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det er den hundesagkyndige, som vurderer, om der er behov for at se hunden, eller om sagsforløbet omkring skambidningen i sig selv tilvejebringer tilstrækkeligt grundlag for at kunne vurdere hundens farlighed.

Det er endelig arbejdsgruppens opfattelse, at sådanne sager bør afgøres inden for en rimelig tidsramme, for at undgå en unødigt belastning af såvel hunden som besidderen. Arbejdsgruppen anbefaler i den sammenhæng, at politiet har den endelige afgørelse i sager, hvor der har været inddraget en hundesagkyndig samt, at en vurdering fra en hundesagkyndig ikke skal kunne revurderes.

3 Definition af skambid

3.1 Arbejdsgruppens generelle overvejelser om definition af skambid

Efter hundelovens¹ bestemmelser skal politiet lade en hund aflive, hvis hunden ved overfald har skambidt et menneske eller en anden hund. Arbejdsgruppen har noteret sig, at der således ifølge den gældende hundelov *både* skal være tale om en bidskade, der fysisk (patologisk) må anses for skambid *og* at der skal være tale om en situation, der må anses for et overfald, når der træffes afgørelse om at en hund skal aflives efter hundelovens gældende bestemmelser om skambidning.

Arbejdsgruppen er enig i den opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt at vurdere den fysiske karakter af en bidskade på et menneske eller en hund for at afgøre, om en hund har skambidt ved et overfald. Der kan være situationer, hvor hunden f.eks. har bidt i selvforsvar eller for at beskytte besidderen eller dennes ejendele, og hvor hunden ikke har udvist en unormal adfærd, men har reageret for at beskytte sig selv eller sin besidder mod et overgreb.

Der kan på den anden side også være tale om, at en hund har skambidt i en situation, der ikke kan betegnes som overfald, men hvor hunden har udvist anden unormal og farlig adfærd.

I det følgende beskriver arbejdsgruppen, hvornår der efter arbejdsgruppens opfattelse er tale om skambid i fysisk forstand. I afsnit 4 beskrives hvornår, der efter arbejdsgruppens opfattelse er tale om henholdsvis overfald og anden unormal og farlig adfærd.

3.2 Definition af skambid i lyset af fysiske skader hos andre hunde

Der fremgår følgende af § 6, stk. 5, i lov om hunde:

”Hvis en hund ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund, skal politidirektøren lade hunden aflive”.

Denne bestemmelse har politiet bragt i anvendelse ved flere lejligheder, hvor hunde har bidt andre hunde, og hvor det har været politiets vurdering, at der har været tale om skambid. I visse tilfælde har der blandt andet i pressen været sat spørgsmålstegn ved, om der har været tale om bid, der egentlig kunne karakteriseres som skambid.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. marts 2013

Af forarbejderne til lov om ændring af lov om hunde fra 2010², hvor nævnte bestemmelse i § 6, stk. 5, blev indført, er der bl.a. anført følgende³:

”Ved skambidning forstås ”at skade slemt ved bid”. Skade skal forstås i overensstemmelse med brugen af ordet i straffelovens § 245, stk. 2, dog således at skaden kan påføres både mennesker og hunde. Som skade anses bl.a. sår eller flænger, der kræver syning. Skader på et menneske vil almindeligvis have nødvendiggjort lægehjælp eller længere tids sygeleje eller uarbejdsdygtighed, og skader på andre hunde vil almindeligvis have nødvendiggjort dyrlægehjælp. Hvis det er nødvendigt at aflive den angrebne hund på grund af dens skader, eller hunden dør i forbindelse med angrebet, vil der ligeledes være tale om skambidning”.

Det fremgår således, at der ved ”en skade” bl.a. forstås sår eller flænger, der kræver syning, mens der ved ”skambidning” forstås at skade slemt ved bid.

Arbejdsgruppen har diskuteret en nøjere fysisk (patologisk) definition af begrebet skambid.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at der er behov for at udbygge beskrivelsen i forarbejderne for at undgå, at der i praksis sker sammenblanding af begreberne ”skade” og ”skambid”, og for at undgå, at skader kan blive betegnet som skambid uanset, at de ikke har en sådan fysisk karakter, at de umiddelbart ifølge gældende lovgivning bør afstedkomme aflivning af den hund, der har bidt.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse drøftet den definition, der lægges til grund i dokumentet:

”Materiale fra Den Danske Dyrlægeforening vedrørende skambid”, som er vedlagt denne rapport som bilag 1, og som gennemgår forskellige forhold, der har relevans for vurderingen af, hvornår et bide er et skambid. Materialet blev udarbejdet i et samarbejde mellem Dyrlægeforeningen og Dansk Kennel Klub i tilslutning til indførelse af skambidsbestemmelsen i hundeloven i 2010, og er fremsendt til Rigspolitiet.

Det fremgår blandt andet af materialet, at det er vigtigt, at en hund har en tilstrækkelig ”bidehæmning”. Hvis hunden mangler denne bidehæmning, vil der kunne opstå skader af en så alvorlig karakter, at der kan tales om skambidning. I materialet oplistedes 4 typer skader, der er så alvorlige, at de kan karakteriseres som skambid.

² Lov nr. 717 af 25. juni 2010 om ændring af lov om hunde

³ Lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.3

Arbejdsgruppens medlemmer er enige i vurderingen af, at hunde kan frembringe så alvorlige skader, at de ud fra en patologisk vurdering må betegnes som skambidning.

Med udgangspunkt i definitionerne fra materialet i bilag 1 finder arbejdsgruppen, at følgende patologiske fund skal være til stede, hvis man skal betegne en bidskade som skambid:

- Flere dybe, punktførmige sår, der når dybt i underhuden eller ned i muskulatur; det skal tydeligt fremgå, at der er tale om flere bid, og at det er foregået med nogen voldsomhed, eller
- Udrivning (dyb flænge) i underhud / muskulatur (altså ikke kun i huden/skinnet), eller
- Bidlæsioner, der medfører tab af væv (bortset fra ubetydelige skader på hundeører), eller
- Bidlæsioner, der medfører døden. Dette indbefatter situationer, hvor en hund rusker en anden hund til døde, uden at biddet i sig selv har givet anledning til skader af en karakter, som beskrevet i de foregående tre punkter.

Hver af sådanne skader er i sig selv tilstrækkeligt til at kunne betegnes som skambid.

Arbejdsgruppen finder, at forekomsten af en eller flere af de nævnte patologiske tilstande er en forudsætning for, at der i en given situation kan være tale skambid.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at den læge, der behandler et menneske, der er bidt, eller den dyrlæge, der behandler en hund, der er blevet bidt, efter anmodning fra politiet må vurdere om bidskader i en konkret situation er forenelige med ovenstående definition af skambid. Når den behandlende læge eller dyrlæge har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om skambidning, anbefaler arbejdsgruppen, at forløbet og biddets karakter dokumenteres som beskrevet under punkt 6.3 ved at udfylde en politiattest eller tilsvarende (se bilag 2 og 4)

3.3 Definition af skambid i lyset af fysiske skader hos mennesker

Arbejdsgruppen har diskuteret, om der bør skelnes imellem de skader, som påføres mennesker, og de skader, der påføres andre hunde, i forbindelse med fastlæggelse af en patologisk definition af skambid.

Arbejdsgruppens medlemmer, herunder medlemmerne udpeget efter indstilling fra Retslægerådet og Lægeforeningen, finder, at de definitioner, der lægges til grund for at betegne bid på hunde som skambid, finder tilsvarende anvendelse, når der er tale om bidskader, som påføres mennesker.

Det er derfor arbejdsgruppens opfattelse, at beskrivelsen af de skader, som fremgår af punkt 3.2 ovenfor, skal lægges til grund ved vurderingen af, om der er tale om skambid uanset, om det er et menneske eller en anden hund, der er bidt.

4 Definition af overfald og uacceptabel og farlig adfærd

4.1 Generelle overvejelser

Arbejdsgruppen har drøftet, om skambid alene bør defineres ud fra en patologisk vurdering af biddets alvor, eller om hundens adfærd bør inddrages i vurderingen.

Ifølge forarbejderne til lov om hunde⁴ er der allerede i dag mulighed for at fravige kravet om aflivning efter bestemmelserne i hundelovens § 6, stk. 5, hvis omstændighederne, hvorunder hunden har bidt, taler herfor, idet følgende fremgår af bemærkningerne til lovforslaget:

”Det forudsættes, at aflivning efter den foreslåede bestemmelse ikke kan ske, hvis overfaldet og skambidningen undtagelsesvis er fremkaldt ved et uretmæssigt og umiddelbart forudgående angreb mod den pågældende hund (eller den besidder), sådan at hundens adfærd må betragtes som naturligt selvforsvar eller forsvar af hundens besidder”.

Det er derfor arbejdsgruppens opfattelse, at man for at vurdere, om der er tale om, hvorvidt en hund ”ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund”, således som det fremgår af hundelovens § 6, stk. 5, er nødvendigt, udover den patologiske beskrivelse, at medinddrage en vurdering af situationen for at klarlægge, om der er tale om et egentligt overfald eller om anden uacceptabel og farlig adfærd overfor et menneske eller en anden hund. Sidstnævnte adfærd bør efter arbejdsgruppens opfattelse sidestilles med et overfald, således at hundens adfærd i situationen danner grundlag for en aflivning. Hvis det ikke ud fra beskrivelsen af situationen kan vurderes, om der er tale om overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, kan det være nødvendigt at lade en hundesagkyndig undersøge hunden nøjere.

4.2 Definition af overfald

Det er efter arbejdsgruppens opfattelse overordnet tale om overfald, når en hund målrettet opsøger og overfalder et menneske eller en anden hund.

⁴ Lov nr. 717 af 25. juni 2010, lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.3

Kriterierne for, hvornår adfærd kan betegnes som et overfald, er efter arbejdsgruppens opfattelse følgende:

Tilfælde, hvor et menneske er blevet bidt:

Hunden har bevæget sig direkte og målrettet mod personen og bidt uden nogen form for indledende kontakt. Den angribende hund er startet sin målrettede bevægelse mod personen, fra et udgangspunkt mindst halvanden meter fra personen. Handlingen må ikke kunne betegnes som normal ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt, f.eks. at hunden har forsvaret sit territorium i forbindelse med, at en person er trængt ind på ejerens ejendom. Den angrebne person må ikke have udført en adfærd, som hunden med rimelighed (set ud fra, hvad der adfærdsmæssigt er normalt og acceptabelt) kan have opfattet som en trussel mod sig selv, sin ejer eller eventuelle andre tilstedeværende hunde.

Tilfælde, hvor en anden hund er blevet bidt:

Hunden har bevæget sig direkte og målrettet mod den anden hund og bidt den uden nogen form for indledende kommunikation. Den angribende hund er startet sin målrettede bevægelse mod den anden hund fra et udgangspunkt mindst syv meter fra den anden hund. Handlingen må ikke kunne betegnes som normal ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt, f.eks. at hunden har forsvaret sit territorium i forbindelse med, at den angrebne hund er trængt ind på ejerens ejendom eller at hunden har forsvaret en for hunden vigtig ressource (en løbsk tæve, foder eller lignende).

4.3 Definition af anden uacceptabel og farlig adfærd

I det følgende beskrives situationer, hvor den angribende hund efter arbejdsgruppens opfattelse har udvist en anden uacceptabel og farlig adfærd i forhold til de omgivelser og den situation, den befinder sig i, og hvor hunden også fremover med stor sandsynlighed vil være til fare for sine omgivelser. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at dette kan sidestilles med et overfald, og at hunden derfor skal aflives.

Tilfælde, hvor et menneske er blevet bidt:

- Den tilskadekomne person har udvist en opførsel, der er normalt forekommende og ikke (ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt) bør give anledning til aggression hos en hund.
- Den angribende hund har haft muligheden for at trække sig væk fra mennesket, men er på trods af dette gået frem mod ham/hende.
- Den situation, hvorunder bideepisoden er sket, er en normalt forekommende situation. Der kan således ikke siges at være tale om en for hunden særlig situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

Tilfælde, hvor en anden hund er blevet bidt:

- Den angrebne hund har udvist en adfærd, der er normalt forekommende hos hunde og ikke (ud fra et adfærdsmæssigt synspunkt) bør give anledning til aggression hos en anden hund.
- Den angribende hund har haft muligheden for at trække sig væk fra den angrebne hund, men er på trods af dette gået frem mod den anden hund.
- Den situation, hvorunder bideepisoden er sket, er en normalt forekommende situation. Der kan således ikke siges at være tale om en for hunden særlig situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerte, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

I det følgende beskrives situationer, hvor det efter arbejdsgruppens opfattelse kan være acceptabelt, at en angribende hund har udvist aggression overfor et menneske eller en anden hund, uanset at situationen udvikler sig til en bidepisode, hvor bidskaden fysisk kan anses for et skambid.

I forhold til mennesker vil der typisk være tale om følgende scenarier:

- Personen har forsøgt at trænge ind på hundens eller dens besidders territorium. Adfærden kan her betegnes som selvforsvar eller forsvar af dens besidder.
- Personen har opført sig meget truende over for hundens ejer.
- Personen har opført sig meget truende over for hunden: Personen har f.eks. taget fat i hunden, personen har holdt hunden fast eller personen har slået ud efter hunden.
- Personen har forsøgt at skille to hunde, der sloges.
- En hund, der er i forsvarsposition overfor personen, og derfor bider af angst.
- Episoder, hvor hunden, der bed, har været i en situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

I forhold til en anden hund vil der typisk være tale om følgende scenarier:

- Kontakt mellem to jævnbyrdige hanhunde.
- En situation, hvor to hunde møder hinanden – f.eks. to hunde, der leger eller som nødes uden snor – og hvor mødet udvikler sig til slagsmål og bid.
- Den hund, der er blevet bidt, har udvist en meget truende adfærd overfor den hund, der bed.
- Hunden, der bed, forsvarede sit territorium.
- Hunden, der bed, forsvarede en vigtig ressource (f.eks. en løbsk tæve, mad eller legetøj).
- En hund, der er i forsvarsposition, og derfor bider af angst.
- Episoder, hvor hunden, der bed, har været i en situation med sammentræf af unormalt mange stressende faktorer som f.eks. smerter, høje uvante lyde, for hunden lidt kaotiske omgivelser med mange mennesker i bevægelse og/eller andet.

5 Overvejelser af, om der bør skelnes imellem situationer, hvor en hund skambider mennesker eller en anden hund

5.1 Generelle overvejelser om vurdering af situationer, hvor en hund skambider et menneske eller en anden hund

Arbejdsgruppen har på baggrund af Kommissoriet overvejet, om det bør have indflydelse på vurderingen af, om en hund skal aflives, om den har overfaldet eller udvist anden uacceptabel og farlig adfærd og skambidt et menneske, eller om den har overfaldet eller udvist anden uacceptabel og farlig adfærd og skambidt en anden hund.

I situationer, hvor der er tale om skambidning i forbindelse med overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, er arbejdsgruppens medlemmer enige om, at der principielt ikke er forskel på de to situationer. Hundens reaktion, når den skambider et menneske eller en anden hund, er basalt set ikke adfærdsmæssigt forskellig.

En hund kan have udvist samme grad af manglende bidehæmning uanset om det er et menneske eller en anden hund, der er skambidt. Der er dog forskel på i hvilke situationer, det kan være acceptabelt, at en hund udviser aggression overfor en anden hund i forhold til situationer, hvor den udviser aggression overfor et menneske.

Der kan f.eks. være tale om situationer, hvor en hund reagerer særligt voldsomt for at forsvare sin besidder eller besidderens ejendom, og hvor det faktum, at hunden skambider et andet menneske, er fremprovokeret af, at hunden vil forsvare sin besidder eller dennes ejendom.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er dette imidlertid et spørgsmål om at vurdere, om hunden i den konkrete situation udviser acceptabel adfærd, vurderet ud fra den konkrete situation, jf. afsnit 4, og ikke et spørgsmål om grundlæggende forskel på skambid på mennesker eller på andre hunde.

Arbejdsgruppen finder således ikke, at beslutningen om, hvorvidt en hund skal aflives, når den har skambidt ved overfald eller som følge af anden uacceptabel og farlig adfærd, skal afhænge af, om det er et menneske eller en anden hund, der er blevet skambidt.

Når en hund har bidt et menneske eller en anden hund og biddet fysisk kan karakteriseres som skambid (se definition i afsnit 3.2), kan omstændighederne for bideepisoden være af en karakter,

hvor hunden har udvist en så uacceptabel, aggressiv adfærd, at den bør aflives. I afsnit 4 beskrives sådanne omstændigheder.

Det skal dog understreges, at ejerens adfærd i situationer, hvor vedkommendes hund har bidt, vil spille en stor rolle i vurderingen af, hvorvidt hunden udgør en fare for sine omgivelser. Hvis ejeren i situationen har optrådt uden den forventede ansvarlighed, vil hunden vurderes til at være til større frygt og/eller fare for omgivelserne, end hvis ejeren har optrådt med den ønskede ansvarlighed. Eksempler på uansvarlig opførsel vil være, hvis ejeren har forladt stedet uden at hjælpe den tilskadekomne hund/det tilskadekomne menneske, eller hvis ejeren har optrådt truende eller har forulempet den tilskadekomne person eller ejeren til den tilskadekomne hund, disse situationer vil ofte skulle vurderes i henhold til hundelovens § 6, stk. 2..

6 Vurdering af, om der bør indgå sagkyndig bistand før aflivning af en hund, der har skambidt et menneske eller en anden hund

6.1 Muligheden for at inddrage sagkyndig bistand, når en hund har skambidt et menneske eller en anden hund.

Der skelnes i de gældende bestemmelser i lov om hunde mellem 2 situationer, når en hund forvolder skade:

- Situationer, som beskrevet i lovens § 6, stk. 1 og 2, hvor hunden har forvoldt skade på et menneske eller anden væsentlig skade, hvis hundens eller besidderens adfærd er af en sådan karakter, at den er egnet til at skabe frygt i sine omgivelser, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at antage, at den pågældende hund kan være farlig for sine omgivelser.

I sådanne situationer har politidirektøren mulighed for enten at meddele besidderen pålæg, med henblik på at undgå yderligere skader, eller politidirektøren kan træffe afgørelse om at lade hunden aflive, j. lovens § 6, stk. 2 eller § 6, stk. 4.

Inden der træffes afgørelse om aflivning kan der dog, enten på politiets anmodning eller på besidderens forlangende, foretages en sagkyndig undersøgelse af hundens adfærd, jf. lovens § 6 a.

- Situationer, jf. § 6, stk. 5, hvor en hund ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund.

Ifølge nævnte bestemmelse skal politidirektøren lade hunden aflive i sådanne situationer.

Det fremgår af forarbejderne til lov om ændring af lov om hunde⁵ følgende:

”Justitsministeriet foreslår derfor, at der - ud over de ændringer af hundeloven, som Udvalget om hunde har foreslået - indføres en pligt for politiet til, hvis en hund ved et overfald har skambidt et andet menneske eller en anden hund, at træffe afgørelse om

⁵ Lov nr. 717 af 25. juni 2010 om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven, lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.3

aflivning af hunden uden hundesagkyndig undersøgelse. Politiet skal i sådanne tilfælde alene afdække, om hunden ved et overfald har skambidt et menneske eller en anden hund. Hvis dette er tilfældet, skal politiet træffe afgørelse om aflivning. Politiet skal ikke lade hunden blive undersøgt af en hundesagkyndig, inden politiet træffer afgørelse om aflivning, ligesom besidderen af hunden heller ikke skal kunne kræve en sådan undersøgelse”.

Det er således ikke med den nuværende lovgivning muligt at inddrage en hundesagkyndig i sager, som af politiet vurderes som skambidssager.

Arbejdsgruppen har overvejet, om det bør være muligt for såvel politiet som for besidderen af en hund at inddrage en hundesagkyndig, før der træffes afgørelse i sager, hvor en hund har skambidt et menneske eller en anden hund.

På baggrund af de overvejelser om hundes adfærd, som er anført ovenfor i afsnit 4 ovenfor, er det arbejdsgruppens opfattelse, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt for ikke hundesagkyndige at afgøre, om der i konkrete situationer er tale om skambid ved overfald, skambid som følge af anden uacceptabel og farlig adfærd, eller om hundens adfærd i den givne situation kan betragtes som normal under omstændighederne.

Set i lyset af, at der kan være situationer, hvor et bid i patologisk forstand må betegnes som skambid, men hvor hunden, der har bidt, f.eks. har reageret i selvforsvar, fordi den er blevet overfaldet, eller har forsvaret sin besidder eller dennes ejendom, kan der være tale om, at episoden ud fra en adfærdsmæssig vurdering hverken kan betegnes som overfald eller som en følge af anden uacceptabel og farlig adfærd.

På den baggrund er det arbejdsgruppens opfattelse, at det altid bør være muligt for såvel politiet som besidderen af en hund at kræve, at episoden vurderes af en hundesagkyndig.

I mange tilfælde vil det være muligt ud fra beskrivelsen af bidsituationen at vurdere, om der er tale om skader, der fysisk kan karakteriseres som skambid, og om der tillige har været tale om et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd. I tvivlstilfælde skal der efter arbejdsgruppens opfattelse være mulighed for, at omstændighederne hvorunder en hund har skambidt og om nødvendigt hunden selv, kan underkastes en undersøgelse af en hundesagkyndig før, der træffes afgørelse om aflivning, i lighed med den gældende bestemmelse i lovens § 6 a, jf. § 6, stk. 2 og § 6, stk. 4. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det er den hundesagkyndige, som vurderer, om der er behov for at se hunden, eller om sagsforløbet omkring skambidningen i sig selv tilvejebringer tilstrækkeligt grundlag for at kunne vurdere hundens farlighed.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at der i de tilfælde, hvor en hundesagkyndig enten på politiets eller på besidderens anmodning foretager en undersøgelse af en hund, før der træffes afgørelse om aflivning, ikke skal være mulighed for hverken politiet eller besidderen til at forlange en revurdering, men at den første undersøgelse skal lægges til grund for sagens videre behandling. Arbejdsgruppen peger i den forbindelse på, at undersøgelsen skal udføres af særligt sagkyndige, der er udpeget til at foretage sådanne undersøgelser. Hidtil er de sagkyndige blevet udpeget af Justitsministeriet, som indtil 19. december 2011 var ansvarlige for hundeloven. Efter denne dato er ansvarsområdet overgået til Fødevareministeriet, og udpegningen bør efter arbejdsgruppens opfattelse nu ske i Fødevareministeriets regi, efter indstilling fra Dansk Selskab for Klinisk Veterinær Etologi (DSKVE). Det bemærkes, at det i forarbejderne til lovforslaget om ændring af lov om hunde fra 2002⁶ er angivet, at de sagkyndige ikke skal være tilknyttet politiet.

I situationer, hvor en hundesagkyndig vurderer, at der både er tale om et bid, der fysisk anses som skambid, og der samtidig er tale om et overfald eller anden uacceptabel og farlig adfærd, finder arbejdsgruppen ikke, at eventuelle påbud om f.eks. mundkurv og/eller om at føre hunden i kort snor yder tilstrækkelig sikkerhed for, at hunden ikke kan gentage sin adfærd. I sådanne situationer, skal det anbefales, at hunden aflives.

I andre situationer, hvor bidskaden fysisk anses som skambid, men der ikke er tale om et overfald, eller anden uacceptabel og farlig adfærd kan den hundesagkyndige vurdere, at andre tiltag end aflivning er tilstrækkelige.

I de ovenfor beskrevne situationer vil den hundesagkyndige i mange tilfælde kunne foretage vurderingen ud fra en beskrivelse af hændelsesforløbet. Kun i tvivlstilfælde kan det være nødvendigt, at den hundesagkyndige undersøger hunden nærmere.

Det bemærkes, at der kan være tale om situationer, hvor der hverken er tale om overfald eller om skambid i fysisk forstand, men hvor hunden har udvist en adfærd, der må anses for potentielt farlig for omgivelserne. Sådanne situationer håndteres efter bestemmelserne i hundelovens § 6, stk. 2.

⁶ L 164, fremsat den 26. februar 2003

Det er efter arbejdsgruppens opfattelse væsentligt at understrege, at politiet altid skal tage hunde, der har skambidt i forvaring indtil sagen er afgjort, således at hunden ikke kan forvolde yderligere skade på mennesker eller andre hunde.

Det er endvidere arbejdsgruppens opfattelse, at det er politiet, der skal træffe den endelige afgørelse i sagen, når der er indhentet udtalelse fra en hundesagkyndig på enten politiets eller besidderens initiativ.

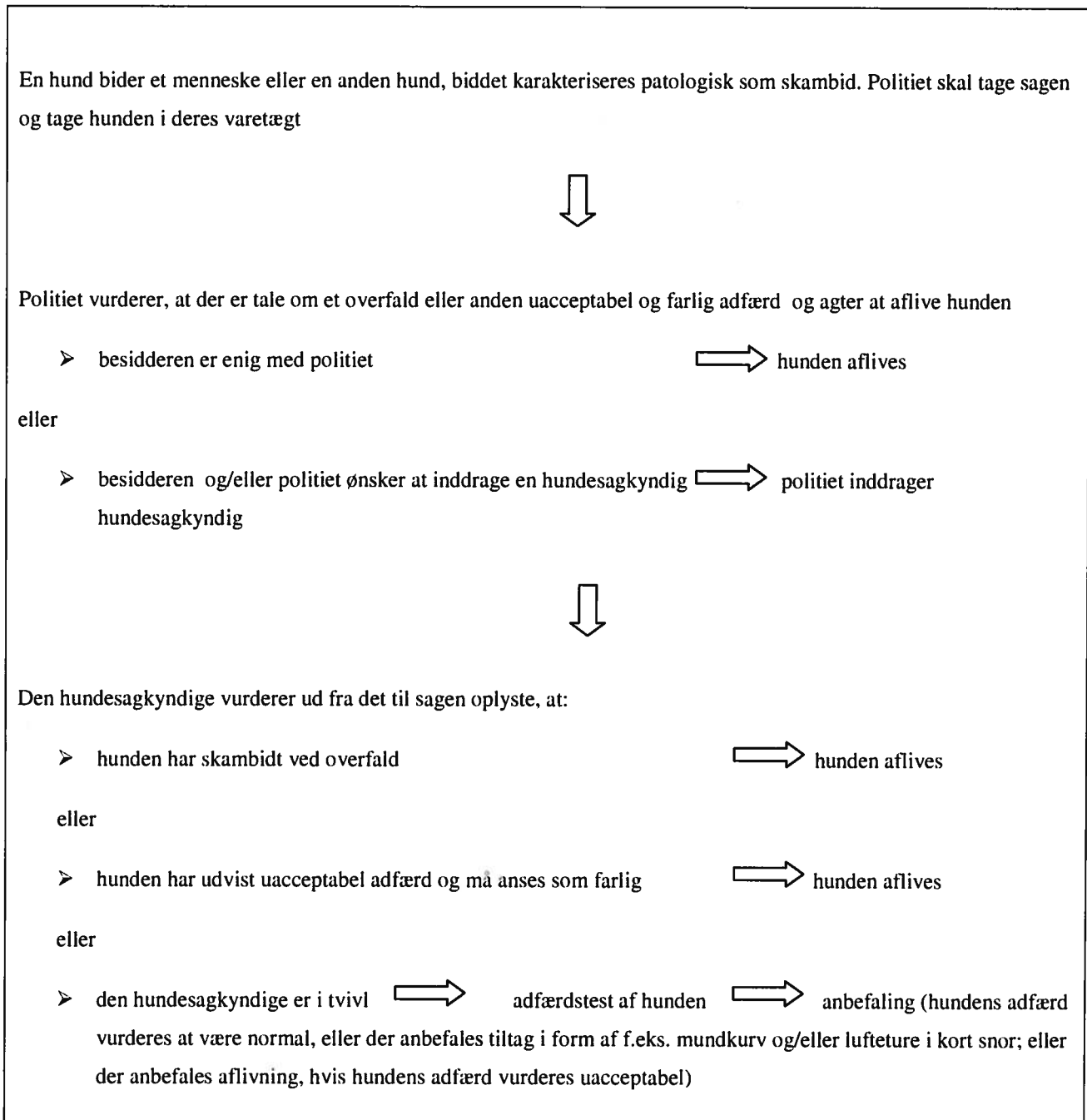

Diagram over sagsbehandlingsforløb når politiet konstaterer, at en hund har fysisk skambidt et menneske eller en anden hund

6.2 Forventet omfang af sager, hvor en hundesagkyndig inddrages

For så vidt angår det forventede omfang af skambidssager, hvor der kunne være tale om at inddrage en hundesagkyndig, har arbejdsgruppen noteret sig, at det af et svar af 23. april 2013 fra fødevareministeren til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri⁷ fremgår, at der siden 1. juli 2010 har været tale om 106 sager (involverende 107 hunde), hvor hunde er blevet aflivet fordi det er blevet vurderet, at de har skambidt. Der er ikke skelnet imellem bid på mennesker og bid på hunde.

Hunde, der er underlagt lovkrav eller pålæg om, at de kun må færdes på offentlige steder, hvis de bærer mundkurv, men som alligevel skambider et menneske eller en anden hund, skal efter arbejdsgruppens opfattelse aflives umiddelbart, uden mulighed for at blive undersøgt af en hundesagkyndig.

Det fremgår af hundelovens § 6 a, stk. 3, at Politidirektøren afholder omkostningerne ved den hundesagkyndige undersøgelse i forbindelse med afgørelser efter lovens § 6, stk.2, nr. 4, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at dette også kan være en mulighed, hvis ordningen udstrækkes til at gælde sager om formodet skambidning.

6.3 Arbejdsgruppens vurdering af elementer, der bør indgå i politiets behandling af sager og i sager, hvor der inddrages en hundesagkyndig.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ville være hensigtsmæssigt at udarbejde retningslinjer for de oplysninger, som politiet modtager fra henholdsvis læger og dyrlæger, til brug for sagsbehandlingen i sager om skambid på mennesker eller andre hunde. Oplysningerne vil ligeledes skulle tilgå den hundesagkyndige, der evt. anmodes om en udtalelse.

I forbindelse med bid på mennesker vil politiet ofte anmode den læge, der har behandlet skaden, om at udfylde en politiattest. En politiattest er et retligt dokument, som kan sidestilles med et vidneudsagn. Hovedformålet med politiattesten er, på baggrund af oplysninger om skaden og de objektive fund, at vurdere, på hvilken måde de påviste læsioner er opstået, og hvor gamle de er. Det

⁷ Spørgsmål 279 af 25. februar 2013 fra Fødevareudvalget til fødevareministeren

er derfor vigtigt, at den behandlende læge i f.eks. skadestuen dokumenterer alle relevante forhold med henblik på senere at kunne udfærdige en fyldestgørende politiattest. Formularen er vedlagt denne rapport som bilag 2.

På baggrund heraf har arbejdsgruppen udarbejdet overordnede retningslinjer for de oplysninger, som en dyrlæges attest skal indeholde til brug for politiets behandling af sager, hvor en hund har bidt en anden hund, og hvor dyrlægen har anledning til at tro, at der kan blive tale om en sag om politisag. Disse retningslinjer findes som bilag 4 til rapporten.

Endvidere finder arbejdsgruppen at der er behov for en vejledning til politiet om de oplysninger, som bør tilgå den hundesagkyndige i sager, hvor hunde har bidt mennesker eller dyr. Denne vejledning fremgår af bilag 3.

Endelig anbefaler arbejdsgruppen, at sager vedrørende mulig aflivning af hunde af hensyn til både hund og ejer håndteres så hurtigt, som det er muligt.

Bilag 1 – Materiale fra Den Danske Dyrlægeforening vedr. skambid

Udarbejdet af dyrlæge Pernille Hansen, Den Danske Dyrlægeforenings repræsentant i Justitsministerens hundevalg – fremsendt i samarbejde med Dansk Kennel Klub 8. dec. 2010 til Rigspolitiet.

Skambidning

Flere adfærdsforskere har lavet gradueringer af alvorligheden af hundebid. Se nederst.

Nedenstående definition af skambidning har baggrund i, at det er disse bid, som Kendal Sheperd betegner som ”farlige” bid, dem som Joel Dehasse betegner som ukontrollerede bid samt dér, hvor Ian Dunbar anbefaler aflivning.

Forslag til tekst i vejledning

Det er vigtigt, at en hund er i stand til at kontrollere sit bid, altså har en tilstrækkelig ”bidehæmning” for ikke at være farlig. Det betyder, at hunden enten blot snapper ud i luften mod et menneske/anden hund, eller at den tager fat med tænderne, giver et let klem og slipper igen. Hunden kan i disse situationer godt ved et uheld lave et hul eller to i ”offerets” hud, men disse bidsår er et tegn på at hunden ikke bidder hårdt/laver store bidskader, når den udviser aggression. Her er der ikke tale om skambidning.

Når en hund bider en anden hund (f.eks. under et almindeligt hundeslagsmål) tager den ofte fast og rusker let. Her kan huden penetreres og der opstår en lomme under huden. Det kræver at dyrlægen lægger et dræn, for at der ikke skal opstå en byld og måske lægger et enkelt eller to sting i huden. Et sådant sår vil hele uden problemer på maksimum ti dage. Her er der heller ikke tale om skambidning.

Hvis hunden derimod efterlader bidsår flere steder på mennesket/hunden og disse når dybere ned end huden (dybere end 1 cm), har denne hund ikke en tilstrækkelig bidehæmning og der vil være store risiko for, at den i en lignende situation, hvor den bliver aggressiv vil forårsage store bidskader.

For at der skal være tale om bidsår, der er så alvorlige, at den bidende hund skal kunne aflives, uden ejeren har mulighed for at forlange en hundesagkyndig bedømmelse (”skambidning”), bør følgende være opfyldt:

- Flere dybe punktformige sår, der når dybt – dvs. mere end 1 cm ned i muskulaturen. Sårerne skal indikere, at der har været tale om gentagne bid.
- Udrevning (dyb flænge) i muskulaturen (altså ikke kun i huden/skinnet)
- Bidlæsioner, der medfører tab af væv
- Bidlæsioner, der medfører døden

Ved tvivl skal en af de hundesagkyndige dyrlæger, som politiet anvender i testsagerne, kontaktes pr. telefon eller mail (men kontakten skal kunne dokumenteres) inden aflivningen foretages.

Kilder

Ian Dunbar

PhD, BvetMed MRCVS. Veterinarian, animal behaviorist, and dog trainer, Dr. Ian Dunbar received his veterinary degree and a Special Honors degree in Physiology & Biochemistry from the Royal Veterinary College (London University) plus a doctorate in animal behavior from the Psychology Department at UC Berkeley, where he researched the development of social hierarchies and aggression in domestic dogs.

Ian Dunbar's Bite Assessment Scale, DVD: Dog Aggression: Biting by Ian Dunbar DV809

Level 1- Dog growls, lunges, snarls-no teeth touch skin. Mostly intimidation behavior.

Level 2- Teeth touch skin but no puncture. May have red mark/minor bruise from dog's head or snout, may have minor scratches from paws/nails. Minor surface abrasions acceptable.

Level 3- Punctures ½ the length of a canine tooth, one to four holes, single bite. No tearing or slashes. Victim not shaken side to side. Bruising.

Level 4- One to four holes from a single bite, one hole deeper than ½ the length of a canine tooth, typically contact/punctures from more than canines only. Black bruising, tears and/or slashing wounds. Dog clamped down and shook or slashed victim.

Level 5- Multiple bites at Level 4 or above. A concerted, repeated attack.

Level 6- Any bite resulting in death of a human.

Kendal Shepherd

BVSc., CCAB, MRCVS DSCVE

Foredrag på Hingsavl , Middelfart, Marts 2010

Punkt 4-6 er markeret med rød og betegnes som "farlige bid".

Behaviour and temperament assessment

•Severity of damage to victim

-Grade 1 = air snap

-Grade 2 = contact, bruising, skin intact

-Grade 3 = single bite, punctured skin

-Grade 4 = multiple bites, deep punctures or lacerations

-Grade 5 = substantial tissue loss

-Grade 6 = death

Joel Dehasse

DVM (1979), is certified in animal behaviour (1998) and family therapy (1998). He has been involved in animal behaviour for more than 20 years and for 13 years and devotes his full time to this specific activity: behaviour consultations, supervision of colleagues, consultant and expert with societies (pet food firms, pharmaceutical firms, lawyers, insurers), lecturer at national and international meetings.

He is a founder and was President (2002) of ECVBM-CA (European College of Veterinary Behavioural Medicine – Companion Animals), a founder and was President (1997 – 2002) of ESVCE (European Society of Veterinary Clinical Ethology), a founder and President of GERC (Groupe Belge d'Etude et de Recherche en Comportement des Animaux de Compagnie - SAVAB). He is an author of a professional book on dog aggression, one on cat behaviour, of several popular books on dog and cat behaviour and popular and scientific articles.

<http://www.joeldehasse.com/> :

Dangerousness of dog bites, a validated evaluation [2003, 2004] J. Dehasse*, A-C. Cornet

1) Mangel på kontrol af bid og biddets intensitet. Er hunden i stand til at kontrollere bid(-dene), hvor kraftige er biddet (biddene)?

Ofrets bidmærker karakteriseres efter nedenstående:

Ingen spor af bidmærker, hunden har alene haft fat med kæberne omkring offeret: 1

Snapperi, blå mærker/hæmatom: 2

Kontrolleret bid med hæmatom: 3

Kontrolleret og fastholdt bid, bidmærker gennem huden: 4

Hårdt bid, bidmærker i dybden af muskulatur: 5

Hårdt og fastholdt bid, flåning af muskulatur: 6

Ukontrolleret bid, udrijving af muskulatur: 7

2) Bidkarakterisering i angrebsfasen: Vedholdende angreb og bidning, eller enkelt bid, hvorefter hunden fjerner sig.

Enkeltstående bid: 1

Enkeltstående, men fastholdt bid: 2

Gentagne bid: 3

Gentagne og fastholdte bid: 4

Stempel

Politiattest

Journalnummer:

(Til brug ved friske skadetilfælde)

Forinden udarbejdelsen af politiattesten overvejes, om en undersøgelse ved retsmedicinere skønnes nødvendig (anføres evt. under pkt. 11).

Attesten skal udfyldes på dansk. Eventuelle fagudtryk, der er nødvendige for forståelsen, anføres i parentes på latin. Attesten kan udfyldes på skærmen, og derefter printes ud. Hvis attesten ikke udfyldes på skærmen bedes blanketten udfyldt på skrivemaskine eller med blokbogstaver.

1 Skadelidtes fulde navn, cpr.nr og bopæl

Efternavn	Fornavn(e)	Cpr.nr.
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gade/vej	Nr.	Sal
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Side	Postnr.
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
		By
		<input type="text"/>

2 Hvornår og hvor har undersøgelsen af tilskadekomne fundet sted?

Dato	Klokkeslet	Undersøgelsessted
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3a Hvornår og hvor angives skaden at være sket?

Dato	Klokkeslet	til	Dato	Klokkeslet
<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sted				
<input type="text"/>				

3b Hvorledes angives skaden at være sket? (For så vidt tilskadekomne ikke selv kan give disse oplysninger, bedes det opgivet, fra hvem oplysningerne stammer)

4a Er der ved undersøgelsen umiddelbart fundet tegn på i forvejen tilstedeværende sygdom?

nej ja

Hvis ja, angives hvilken (e)

4b Er der umiddelbare tegn på, at tilskadekomne er påvirket af alkohol?

nej ja

Bemærkninger:

4c Er der umiddelbare tegn på, at tilskadekomne er påvirket af lægemidler/narkotika?

Bemærkninger:

5 Det objektive fund:

Attesten skal udfyldes på dansk
(ved flere læsioner nummereres de enkelte læsioner).

For den strafferetlige bedømmelse er det af største betydning at få en minutøs beskrivelse med fremhævelse af de for læsionen karakteristiske detaljer.

6 Er der foretaget

røntgenfotografering?

ja nej

Hvad viste fotograferingen
i givet fald?

7a Hvilken behandling blev foretaget?**b** Har indlæggelse fundet sted?ja nej

Indlæggelsessted

c Hvis ja, angiv sted og periode:

Dato	Klokkeslet	til	Dato	Klokkeslet
<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>	<input type="text"/>

8 Henvist til speciallæge?ja nej

Speciallæge

9 Kan det forefundne antages at være fremkommet**(a)** på den angivne tid?**(b)** på den angivne måde?**10** Skønnes det efter det foreliggende, at tilskadekomne vil få**(a)** forbigående men?

forbigående arbejdsudygtighed?
(om muligt en skønsmæssig udtalelse om varigheden)

(b) varige mén?

varig arbejdsudygtighed?

11 Eventuelle bemærkninger:**12** Ved tandskader: marker den/de beskadigede tænder.

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Sted

Dato

underskrift, stempel

Bilag 3.

Vejledning til politiet om oplysninger til hundesagkyndige i sager, hvor hunde har bidt mennesker eller andre dyr.

Når de hundesagkyndige ud fra en skriftlig beskrivelse skal vurdere en hunds adfærd under en bidepisode eller et aggressivt udfald, er det vigtigt, at de får så mange og detaljerede oplysninger som muligt. Særligt nedenstående spørgsmål er det vigtigt at få besvaret så grundigt som muligt.

Det skal tilføjes, at såfremt det er muligt at skaffe billedmateriale af bidsårene, er dette meget nyttigt for den hundesagkyndige.

Generelt:

Oplysninger om hunden:

Oplysninger om hundens alder, race og køn, herunder om den er kastreret eller steriliseret. Chipnummer eller tatovering er vigtigt for senere med sikkerhed at kunne identificere hunden.

Oplysninger om hundens "historie":

Der indhentes oplysninger, om hvornår besidderen har overtaget hunden, om han/hun har gået til træning med den (hvilken type af træning), samt om hunden tidligere har tidligere har udvist adfærdsproblemer, herunder, om den har knurret af og/eller bidt ud efter mennesker eller andre hunde.

Oplysninger om hundens helbred:

Det er særligt væsentligt at få oplyst, om hunden lider af nogen kroniske sygdomme (f.eks. allergi/gigt), om den lige har været syg, og om den får nogen former for medicin.

Ved aggression overfor mennesker

Beskrivelse af stedet, hvor bideepisoden foregik:

Det beskrives, hvor episoden foregik. Det er i den forbindelse vigtigt at vide, om der var elementer omkring hunden, der kunne have indflydelse på dens adfærd, f.eks. trafik, uvante lyde, mennesker, andre hunde, mad og/eller legetøj, samt i hvilken afstand elementerne befandt sig fra hunden.

Menneskets (offerets) adfærd:

Der indhentes oplysninger om, hvad "offeret" foretog sig de seneste to minutter inden bideepisoden, blandt andet om personen var i ro eller bevægede sig hurtigt, og om personen råbte. Det er også vigtigt at vide, om personen kontaktede hunden, og om dette var ved brug af stemmen, ved at vedkommende bøjede sig over hunden og/eller om vedkommende berørte hunden. Disse oplysninger kan give et billede af, hvad hunden har reageret på.

Besidderens (hundeførerens) adfærd:

Der ønskes oplysninger om, hvad besidderen/føreren af hunden foretog sig de seneste to minutter inden bideepisoden, samt hvad denne gjorde, da han/hun blev klar over, at hunden var aggressiv: f.eks. om han/hun tog fat i hunden, skældte den ud eller lignende. Det er også vigtigt at vide, hvad besidderen/hundeføreren gjorde bagefter, f.eks. om han/hun tog kontakt til den tilskadekomne person, forlod stedet eller andet. Disse oplysninger bruges til at danne et indtryk af besidderens/førerens evne til at takle hunden samt af vedkommendes ansvarlighed.

Hundens adfærd:

Hundens adfærd ønskes belyst så detaljeret som muligt, for at give et billede af, hvad der kan have motiveret hunden til handlingen (kan den f.eks. have været angst/usikker, forsvaret sit territorium

eller andet). Det er vigtigt at vide, hvad hunden foretog sig de seneste to minutter inden episoden, samt om hunden opsøgte personen eller omvendt og fra hvilken afstand. Det er ligeledes vigtigt at få en god beskrivelse af hundens kropssprog inden kontakten med mennesket, f.eks. om dens hale var løftet eller sænket, om ørerne var løftede, om hunden var stiv i kroppen eller om den holdt kroppen lavt, samt om den stirrede på personen. Udviste hunden aggressiv adfærd inden den bed (knurrede den, viste den tænder, var den stiv i kroppen eller andet)? Der ønskes også information om, hvordan hundens adfærd var under biddet: f.eks. om den bed en eller flere gange, om den fastholdt sit bid, og hvad der formodes at have stoppet den aggressive handling (f.eks.: stoppede hunden af sig selv eller blev den hevet væk?).

Oplysninger om hundens bevægelsesfrihed:

Det er vigtigt at vide, om hunden havde mulighed for at trække sig væk fra "offeret" inden handlingen. Der bør derfor indhentes oplysninger om, hvorvidt hunden var i snor (flex-line eller fast snor), og hvem, der i givet fald holdt snoren. Blev hunden holdt fast i halsbånd, sele eller med hænderne og var der plads omkring hunden, så den kunne trække sig væk?

Ved aggression over for andre hunde

Beskrivelse af stedet:

Det beskrives, hvor episoden foregik. Det er i den forbindelse vigtigt at vide, om der var elementer omkring hunden, der kunne have indflydelse på dens adfærd, f.eks. trafik, uvante lyde, mennesker, andre hunde, mad og/eller legetøj, samt i hvilken afstand elementerne befandt sig fra hunden.

Besidderens (hundeførerens) adfærd:

For at danne sig et billede af besidderens/førerens evne til at takle hundene og deres ansvarlighed vil nedenstående oplysninger være nyttige: Det beskrives, hvad besidderen/føreren af hunden foretog sig de seneste to minutter inden episoden, samt hvad vedkommende foretog sig, da han/hun blev klar over, at hunden(e) var aggressiv(e): f.eks. om ejeren/føreren tog fat i hunden, skældte den ud eller lignende. Det er også vigtigt at vide, hvad besidderen/føreren gjorde efter episoden f.eks. om vedkommende tog kontakt til ejeren af den tilskadekomne hund eller forlod stedet.

Hundenes adfærd:

Det er meget vigtigt at få så detaljerede oplysninger om de involverede hundes adfærd som muligt. Der spørges ind til, hvad hundene foretog sig de seneste to minutter inden episoden, herunder fra hvilken afstand besidderen/føreren observerede, at deres hund fik øje på den anden hund. Desuden er det væsentligt at vide, hvilken hund, der var den opsøgende og fra hvilken afstand. Hvis besidderen/føreren har observeret hundenes kropssprog, beskrives dette så indgående som muligt. Det er vigtigt at få beskrevet, om hundens hale var løftet eller sænket, om hunden var stiv i kroppen, om ørerne var fremadvendte eller lå ned mod hovedet, samt om hundens ben var stive og strakte, eller kroppen blev holdt lavt. Desuden ønskes oplyst, om de tilstedeværende bemærkede tegn på aggression forud for bideepisoden, f.eks. om hunden knurrede, snerrede eller var anspændt i kroppen. For yderligere at få belyst, hvor meget kommunikation, der kan være foregået mellem hundene inden episoden, indhentes om muligt oplysninger om, hvor lang tid der gik fra hundene var inden for en radius af en halv meter fra hinanden til der var tegn på aggression (f.eks. knurren, snerren og anspændthed) og til en af dem bed. Observerede nogen af de tilstedeværende f.eks. om hundene hilste (snusede) til hinanden, om de legede inden der var tegn på aggression, eller opsøgte den ene hund den anden og angreb uden forudgående kontakt? Det ønskes ligeledes belyst, hvordan hundenes adfærd var under episoden, f.eks. om kun den ene eller begge hunde bed og hvilken hund, der bed først. Bed hunden og slap igen med det samme, eller fastholdt den sit bid?

Oplysninger om hundens bevægelsesfrihed:

Det er vigtigt at vide, om hunden havde mulighed for at trække sig væk fra den anden hund inden handlingen. Der ønskes oplysninger om, hvorvidt den var i snor (flex-line eller fast snor), og hvem, der i givet fald holdt snoren. Desuden ønskes belyst, om hunden blev holdt fast i halsbånd, sele eller med hænderne, samt om der var plads omkring hunden, så den kunne trække sig væk.

Ved aggression/byttedrift overfor andre dyr**Besidderens adfærd:**

Få at få en idé om besidderens ansvarlighed, er det ønskeligt at få oplysninger om besidderens adfærd i forbindelse med episoden, herunder hvad besidderen foretog sig de seneste to minutter inden episoden, om besidderen var til stede under episoden og i så fald hvad besidderen fortog sig, da hunden bed, samt hvad besidderen gjorde efter episoden (f.eks. forsøgte at hjælpe det tilskadedkomne dyr eller forlod stedet)

Dyrets adfærd:

For at afdække, hvor let hunden reagerer på andre dyr, er det vigtigt at vide om dyret var stille eller i bevægelse (og hvordan), da hunden fik øje på det.

Hundens adfærd:

Der indhentes oplysninger om hundens adfærd inden for de seneste to minutter inden kontakten med det andet dyr, herunder om hunden var i snor (flex-line eller fast snor) eller løb ud fra en have. Hvis det er muligt beskrives det, fra hvilken afstand besidderen/vidner observerede, at hunden så det andet dyr og fra hvilken afstand hunden begyndte at løbe mod det. Det er vigtigt at få beskrevet bidlæsionerne grundigt, dvs. beskrivelse af, hvor på kroppen, hvor mange, hvor store og hvor dybe læsionerne var, hvilke væv der var involveret (f.eks. hud, muskulatur), samt om der var evt. afrevet væv. Ligeledes er det af interesse at vide, hvor længe hunden fastholdt sit bid, og om der var en umiddelbar erkendelig grund til, at den slap sit tag i dyret (f.eks. at besidderen hev det væk).

Bilag 4.

Oplysninger, som bør noteres af de praktiserende dyrlæger, når en bidepisode forventes anmeldt til politiet.

Nedenstående oplysninger udfyldes af den praktiserende dyrlæge til besidderen af en hund, der er blevet bidt af anden hund, og hvor der vil være en risiko for, at forholdet meldes til politiet. Vedlæg om muligt gerne foto.

Oplysninger om ejer: Navn, adresse, telefon

Oplysninger om hunden : Navn, køn, alder, race, chipnummer eller tatovering

Beskrivelse af bidsår

Bidlæsion nummer:	Placering på kroppen	Længde	Dybde	Væv involveret	Størrelse på evt. lommedannelse	Evt. afrevet/afbidt væv. Type af væv og størrelse

Beskrivelse af andre læsioner

Hæmatomer : Ja/nej: placering og størrelse

Røntgen taget: Ja/nej, Fund:

Tandskade: Ja/nej, hvilke(n) tand(tænder)

Andre læsioner: